Verslag

Groningen - 29 september 2019

van het OV-CP Groningen op 17 september 2019 in het Provinciehuis Groningen

Aanwezig namens reizigers(-organisaties):

ANWB	dhr. Eric Neef
Fietsersbond	dhr. Leo Heijne
Groninger Studentenbond	dhr. Jan-Willem Leeuwma
Individuele reizigers	dhr. Edzard Dijkman
OOG-Vereniging	dhrn. Hubert de Vos en Hans Froon
Vereniging Groninger Dorpen	mvr. Inge Dekker
Vereniging ROVER	dhr. Menno Visser en mvr. Rianne ten Veen
CP-Drenthe	mvr. Renée Lagro en mvr. Willemien Dirks (voorzitter)
Secretaris CP	dhr. Frank Aakster
Vice-voorzitter CP	dhr. Hans van der Veen
Aanwezig namens instanties:	
Gemeente Groningen	dhr. Menno Oedekerk
OV-Bureau GD	dhrn. Wilko Mol en Roy Tammens
Provincie Groningen	dhr. Herman Sinnema
Qbuzz	dhrn. Wouter Mantel en Walter Bakker
Afwezig / afgemeld:	
Voorzitter CP	dhr. Sjak Rijploeg en Vive
Individuele reizigers	dhr. Nigel Onwuachu
Zorgbelang Groningen e.a.	mvr. Arnolda Messchendorp
Arriva-Trein	dhr. Justin Rienks
OVbureau	dhrn. Hans Werner en Jorn van der Scheer
Publiek Vervoer	dhr. Jan Bos (volgens afspraak ivm agenda)
Qbuzz	dhrn. Michel Van der Mark en Ed van der Zee

---

1. Dhr, van der Veen opent de bijeenkomst en verwelkomt nieuwe leden en houdt een voorstelrondje. Afgemeld zijn voorzitter dhr. Rijploeg, dhrn. van der Mark en van der Zee(Qbuzz), Rienks (Arriva) en dhrn. Werner en van der scheer OVB).
   Niet aanwezig zijn de leden Messchendorp en Onwuachu..

2. Mededelingen:
   - Mvr. Rianne ten Veen vergezelt dhr. Visser namens Rover
   - Dhr. Jan-Willem Leeuwma volgt dhr. Wessels op namens de GSB
   - CP-Drenthe voorzitter mvr. Dirks en lid mvr. Lagro zijn aanwezig ivm agendapunt 8

3. Actualiteiten OV-bureau door dhr. Mol, directeur:
   - De implementatie van de nieuwe GD-concessie gaat de laatste maanden in. De druk neemt toe, OVB en Qbuzz hebben nauw contact, o.a. de ontwikkeling van de

multimodale plannings- en boekings-app is in volle gang, de Hubtaxi wordt daarin opgenomen, opname van autoritten en P+R wordt uitgewerkt.

- Namens het DB-OVB is dhr. Mol toegetreden tot het bestuur van Publiek Vervoer, waardoor het OVB bestuurlijk en als opdrachtgever van HT en Buurtbus (BB) bestuurlijk nauw betrokken is bij de uitrol van het PV.
- Het 40-jarig jubileum van BB Hijken is in bijzijn van wethouder, gedeputeerde en directie OVB gevierd, met complimenten voor de jarenlange vrijwillige vervoersprestatie. Ook de BB Stadskanaal bestaat al plm 40 jaar!
- Het OVB ontvangt de laatste tijd opvallend veel bezoekers en instanties die belangstelling hebben voor de duurzaamheids- en netwerk-ontwikkelingen in Groningen en Drenthe, zoals deze week een delegatie bestuurders uit Jutland ((Dk).

4. OV-Stads-zaken: Dhr. Menno Oedekerk geeft een resumé van de actuele infrastructuur-ontwikkelingen voor OV in de stad:
   - Stand van zaken '*bussen over oost'*: De omgevingsvergunning is verstrekt voor de bouw van de nieuwe Kattenbrug. Vanwege ingediende bezwaren is oplevering vóór de dienstregeling van 2021 niet meer haalbaar. Vooruitlopend daarop worden i.v.m. de opening van het Forum de St.Jansbrug en St-Jansstraat al vast heringericht. Dhr. Heijne vraagt of de kruising tussen rechtdoorgaande fietsers en afslaande auto's naar de parkeergarage Forum veilig wordt vormgegeven. Er is nog geen definitief ontwerp en akkoord voor de inrichting van de nieuwe bushaltes. Het CP krijgt nog antwoord op de ingezonden inspraakbrief. Dhr. Oedekerk zal de projectleider vragen voordien nog in gesprek te gaan met het CP en, n.a.v. de vraag van dhr. Heijne, of er in het ontwerp rekening is gehouden met de vele fietsers in de St-Jansstraat.
   - De gemeente verbreedt op korte termijn de halteperrons bij de *hoofdingang UMCG*, daarna wordt *UMCG noord* aangelegd, gereed eind 2020.
   - .Het *vernieuwde Hoofdstation en de bustunnel* zijn naar verwachting klaar eind 2023;
   - De '*bus-insnijding' van het Emmaviaduct*, als toerit naar het nieuwe busstation HS-zuidzijde wordt ontworpen. Dhr. Froon wijst op het belang om ook lijn 10 daarbij een goede toegangsroute te geven. Dit is een aandachtspunt, zegt dhr. Oedekerk, waarbij lijn 10 wordt afgewogen in een bredere *herziening van het lijnennet* in het zuiden van de stad. Dhr. Aakster vraagt of de gemeente een dergelijke afweging met opties voor lijn 10 in een heel vroeg stadium wil voorleggen aan het CP voor advies. Dhr. Mol vindt deze herziening een grote ingreep, die het beleggen van een aparte sessie wel verdient. Dhr. Oedekerk meent dat dit kan plaatsvinden i.h.k.v. een discussie over de *OV-visie*. Dhr. van der Veen wijst op de grote gevolgen van de reconstructie Julianaplein (van kruispunt naar T-splitsing..) op de doorstroming en routing van het OV vanuit het zuiden naar 't HS en herinnert eraan dat het CP eerder al het ontwerpen van een vrije busbaan tussen de A28 en het Hoornsediep heeft geadviseerd, om deze OV-problematiek op te lossen. Dhr. Oedekerk verwijst naar RWS als meest verantwoordelijke partij in dezen. <u>Terugkomend op de vraag over lijn 10, verwacht het CP van de gemeente dat zij het CP z.s.m. maar zéker in het vroegst mogelijke stadium van de planvoorbereidingen*, nader informeert over,</u>

betrekt bij, en om advies vraagt aangaande de lijnenet-opties voor lijn 10 en overige lijnen in Groningen(-zuid), in het kader van de OV-visie evenals het VCP, de RO-visie en de Mobiliteitsvisie (*gelet op College- en Raadsbehandeling in okt-dec!).

- *Onderdoorgang Paterswoldseweg*: Dhr. Oedekerk waarschuwt voor overlast voor bussen in de maand november, wanneer de Bayleybrug wordt afgebroken en de busbaan over de tunnel wordt gebouwd en bussen 2-3 weken worden omgeleid via diverse routes, om de verwachte verkeerscongestie enigszins te spreiden.
- Het werk aan de *spoorzone Hoofdstation-Europapark-De Vork* moet in 2021 klaar zijn, de Vork en de Helperzoomtunnel al in het voorjaar van 2020, waarna lijn 8 daar doorheen gaat rijden en de route in Coendersborg wordt ingekort.
- Op diverse plekken worden *laadpalen* geplaatst, waarbij 'Ruischerbrug' nog even spannend is.
- De *bushaltes Zuiderdiep westzijde* worden voorjaar '20 'toegankelijk' gemaakt, en de *halte Schoolholm* wordt verplaatst naar het Emmaplein.
- De 1e fase reconstructie *Zernikelaan* met VRI met de Ring Noord is klaar en lijkt beter te voldoen. Najaar '20 worden *Zernikeplein en Zernikelaan noord* heringericht en worden 4 lange haltes gemaakt op de plek van het tijdelijke busstation.
- De busbaanbrug in het *Oosterhamriktracé* is door de gemeente aangemeld voor het MIT-programma van het Rijk, waarover in '21 een besluit valt en de uitvoering zou kunnen starten in '25. Deze brug en HOV-route hangen samen nauw met het VCP dat de gemeente opstelt.
- De *OV-visie en het VCP* komen in oktober in het College en in december in de Raad, en worden deel van een *integrale mobiliteitsvisie* in de zomer '20. Er wordt een online-enquête gehouden onder inwoners van de stad. De *Ruimtelijke Ordeningsvisie* zal dan gekoppeld worden aan de OV-visie. De voorzitter adviseert de OV-visie en de RO-visie vroegtijdig op elkaar af te stemmen: Bereikbaarheid is kaderstellend, en vergt ruimtelijke reserveringen, b.v. voor een binnenstadstunnel, ver voor de realisatiedatum, en dus een ruimtelijke visie waarin (H)OV leading is. Houdt dus alle OV-opties open, en maak dit CP-advies heel duidelijk aan het gemeentebestuur (in oktober – december al!). Dhr. Oedekerk beaamt dat ook de gemeente mobiliteit en ruimtelijke inrichting integraal wil aanpakken.
- *OV-toekomstbeeld*: In de 'Werkplaats Toekomstbeeld' is besproken welke 'bouwstenen' (=projecten) worden aangemeld voor landelijke uitwerking: Een spoorlijn naar Zernike is zo'n 'bouwsteen' evenals het versnellen van het spoor Zwolle-Lelystad-SAAL en het vergelijken van de *'Quick-Scan Snelle Intercity'* op het deel Zwolle Groningen/Leeuwarden met de alternatieve kosten en baten van een mogelijke *Lelylijn*.
- Dhr. Visser vraagt of de '*pendelbus Binnenstad'* die nu wordt opgeheven, terugkeert wanneer de bussen van de Grote Markt af gaan. De vraag is hoeveel behoefte er dan is aan een alternatieve vorm van centrumvervoer.

5. Spoorzaken: Dhr. Sinnema behandelt de actuele spoorzaken:

- De *Arriva-treinen hebben t momenteel erg druk*, ivm een tekort aan materieel, door o.a. storingen, herstel van aanrijdingsschade en door het aan de dienst onttrekken van stellen voor modernisering. Op Winschoten-Groningen kan pas volgend jaar een sneltrein worden ingelegd. Inmiddels zijn 2 treinstellen ingehuurd van andere concessies. Na reparaties en ombouw komen alle oorspronkelijke 51 stellen weer op de baan. Eind 2020 stromen *18 nieuwe Wink-treinen in*, waarmee de inzet van sneltreinen mogelijk wordt. Tot die tijd is het dus een 'beetje inschikken geblazen…'.
- De Prv Groningen spreekt intussen de NS aan op de te *krappe inzet van 'SNG-drietjes'* in de spitspendel Assen-Groningen.
- Stand van zaken overige spoorprojecten: (zie bijlage van dhr. Sinnema):
  Dhr. Froon merkt op dat de snelbus van *Arriva-Touring op de 'Wunderline'* naar Leer regelmatig veel meer dan de dienstregelingtijd van 55' nodig heeft. Om te voorkomen dat reizigers weglopen, stelt hij voor een 2e bus klaar- dan wel ìn te zetten, bij voorkeur in een uurdienst. Incidentele grenscontroles zijn ook een bron van grote vertraging. Dhr. Sinnema zegt dat Arriva bij grote verstoringen vanuit Groningen kan bjjsturen door op de geplande tijd een extra bus te laten vertrekken.. Een vaste uurdienst inleggen is te duur. De nieuwe concessie start met sneltreinen van Groningen naar Leeuwarden en Winschoten -later te koppelen en door te trekken naar Leer. Omdat de bouw van de nieuwe *Friesenbrücke* niet erg opschiet benadrukt dhr. Froon nogmaals dat de snelbusdienst daarom extra aandacht verdient en dat de wachtgelegenheid bij station Leer verbeterd moet worden.
  Dhr. Sinnema antwoord op de vraag van dhr. Dijkman, dat niet is gekozen voor een sneldienst Nieuweschans-Leer, omdat dit station moeilijk bereikbaar is voor bussen. De stoptrein rijdt daarom 1x per uur door naar Weener, met aansluiting op een Duitse streekbus naar Leer, terwijl voor doorgaande reizigers 1x per 2 uur een non-stop-snelbus rijdt tussen Groningen en Leer. Het totaal is veel duurder dan de treindienst voorheen, dus gehoopt wordt op de spoedigst mogelijke heropening van de Friesenbrucke.
- Dhr. Visser vraagt of het bericht klopt dat de *AKO-kiosk op het Hoofdstation* langdurig moet sluiten tijdens de verbouwing. Het CP reageert verbijsterd, en wil zo'n belangrijke voorziening niet missen. Dhr. Sinnema checkt deze onverhoopte sluiting bij NS-Stations, en vult aan dat overleg gaande is om de *Servicepunten* van NS, Arriva en Qbuzz samen te brengen.
- *Arriva-adviesaanvraag tarieven 2020*: Er ligt een positief pré-advies. Zonder tegenbericht van leden krijgt Arriva volgende week een instemmende CP-brief.
- *Klantreacties Arriva*; I.v.m. afwezigheid Arriva uitgesteld tot het CP van 5 november.
- Dhr. Visser vindt de *Wifi in de trein* traag en onbetrouwbaar. Dhr. Sinnema antwoordt dat de nieuwe concessie betere modems voorschrijft.
- Dhr. Leeuwma maakte als passagier de *aanrijding bij Winsum* mee, en vraagt of, wanneer en waar die trein weer zal worden ingezet. Dhr. Sinnema antwoord dat deze wordt hersteld en in de normale roulatie van Arriva-treinen zal meerijden.
- Dhr. van der Veen stelt namens het gehele CP, met adhesie van CP-Drenthe, dat reizigers *geen stickers op de trein- (en bus-)ramen* willen zien. Dhr. Sinnema

bevestigt dat de Prv Groningen er op toeziet dat Arriva-ramen vrij blijven van stickers. Hij bevestigt dhr.Visser dat dit motto “*Ramen voor Reizigers*” in de (volgende) concessievoorwaarden zou moeten worden opgenomen

6. GD-Dienstregeling 2020:
   Mevr. Dirks, voorzitter CP-Drenthe, met mvr. Lagroo aanwezig i.v.m. a.p. 8, doet *verslag van de CP-wg dienstregeling op 3, en het overleg CP-Drenthe op 9 september.* Het CP is tevreden over de goede samenwerking afgelopen jaar met het OVB in de voorbereiding van de dienstregeling. Hierdoor zijn sommige vragen of kritiekpunten zaken al opgelost of aangepast. Het merendeel van de voorgestelde wijzigingen wordt zodoende door het CP onderschreven, terwijl andere -i.v.m. vereiste aanpassingen van haltes etc- zijn doorgeschoven naar 2021. Er blijven een paar grote wensen over die het OVB (nog) niet (voldoende) honoreert:
   -*Het CP mist nadrukkelijk een kleinschalig vorm van OV, met dienstregeling en OV-tarief.* OV-reizigers ervaren de reservering- en aanmeldtijden van de HT en het hoge tarief niet als onderdeel van hun OV-reisketen. Dit wreekt zich met name waar het OVB HOV-lijnen ontwikkelt en tussengelegen haltes wil overslaan, zonder een goed vervangend OV-product aan te bieden. Het OVB werkt wel samen met PV aan verbeteringen, en i.h.g.v. QLiner 310 aan een compensatieregeling, maar die ondervangen niet de principiële OV-bezwaren.
   -*Ander groot bezwaar heeft ’t CP tegen de actie- en product-bestickering van de busruiten*, nu zelfs bij de nieuwe QLiner. “Ramen (zijn er) voor Reizigers” is het motto. Het OVB wordt dringend verzocht haar promotie- en plakbeleid op dit punt aan te passen (en een voorbeeld te nemen aan de Provincie Groningen en Arriva-trein).
   De klachten over beplakte ramen worden ook elders in concessies gehoord, en staan op de agenda van het landelijke ROCOV.
   -*Het opheffen van (of “de euthanasie op”) lijn 44 Harkstede-Vries wordt door het CP ernstig ontraden*. CP-leden hebben ter contrôle enkele malen met lijn 44 gereisd en telkens reizigers geteld; er zijn té grote twijfels aan de kleine aantallen door het OVB genoemde reizigers, en het OVB heeft nog niet geprobeerd de attractiviteit te vergroten door de lijn te verbinden met b.v. Kardinge in het noorden en het Martiniziekenhuis aan de westkant.
   Mvr. Lagroo gaat nader in op de vervallen haltes van Qliner 310: De haltes bij Bareveld en de Hilte zijn nog niet klaar, bij de te vervallen haltes stappen 25-30 reizigers per dag in. De Buurtbus is niet in staat meer dan de huidige 2 ritten per dag te rijden. Het OVB-alternatief, een Hubtaxi (HT) -tijdelijk tegen OV-tarief- is geen oplossing voor betrouwbare overstap-aansluitingen.
   Dhr. van der Veen bekritiseert het opheffen van de ‘Lijnbelbus” als nuttige OV-functionaliteit tussen de streekbus en de HT. In het geval van Qliner 310 zou de inzet van een soort ‘LBB’ daarentegen zeer goed passen.
   Dhr. Visser mist ook de HT in 9292.
   Dhr. Mol reageert: Er is wederzijdse waardering voor het overleg en de samenwerking. Het OVB ziet de overgebleven CP-kritiekpunten ook niet als ‘gezeur’, maar benadrukt wat wèl gedaan wordt: De haltes voor 310 bij Bareveld worden tijdig aangelegd, met RWS wordt gezocht naar een oplossing voor de Hilte, en gebruikers van de HT krijgen

het prijsverschil met het OV-tarief een jaar lang gecompenseerd. Een regeling daarvoor wordt uitgewerkt. Na drie maanden evalueren, en kijken of het elders ook kan worden toegepast in de HT. Het lukt helaas niet om de Buurtbus vaker te laten rijden.
Het OVB gelooft wèl in het HT-systeem en werkt aan verbetering van vindbaarheid, betaalbaarheid en betrouwbaarheid, samen met PV. De eis dat er geen OV in de buurt mag rijden zal komen te vervallen. Kijken wat er zo verbetert.
Ook het OVB 'baalt' er van dat 9292 de HT niet kan opnemen in reisadviezen. Het systeem is verouderd, alleen geschikt voor dienstregeling-producten.
Het OVB heeft een digitale 'banner' ingekocht bij derden, die o.b.v. de locatie van een gebruiker, een verwijzing naar de HT op het scherm kan laten zien. Belangrijk is dat OVB en Qbuzz nu samen werken aan een nieuwe "TURNN"-app waar de HT wel in zit, evenals P+R en andere modaliteiten.
Dhr. Dijkman vraagt of er een halte komt voor lijn 74 bij de aansluiting van de N33, t.b..v een overstap op 310. Dhr. Tammens legt uit dat haltes voor 74 hier niet dringend nodig gevonden worden omdat lijn 74 en 310 verschillende passeertijden hebben..
Mvr. Lagroo vraagt of de QLiner-310-haltes aan de Apolllaan in Veendam kunnen worden opgewaardeerd, momenteel in QLiner-onwaardige staat. Volgens dhr. Dijkman is de gemeente van plan de kruising opnieuw in te richten.
Lijn 44 heeft volgens het OVB te weinig reizigers, maar als het CP dat anders blijft zien, moeten we verder praten en de cijfers nader bekijken.
Stickers op bussen: Dhr.Mol wijst op de 'andere kant': Het OVB wilde "Zomerbroez'n" zo opvallend mogelijk op de bussen tonen, maar die sticker gaat er na de actie wel af.
Voor de QLiner-tekst op de ramen van de nieuwe QLiner wil dhr. Mol nog wel een andere plek onderzoeken, of kleiner, omhoog of omlaag etc. Dhr. van der Veen probeert nog.. "De klant is toch Koning..?" maar dhr. Mol vindt de CP-boodschap wel duidelijk.

7. Qbuzz-zaken:
Dhr. Bakker geeft een indruk van de *implementatie van de nieuwe concessie*: Er komt nieuwe incheckapparatuur in de bussen, er stromen nieuwe bussen in voor de finishing touch in Groningen, er worden oplaadpunten gebouwd op diverse eindpunten, waarbij Ruischerbrug en Annen ingewikkeld bleken. Dhr. Mol stelt gerust, het komt goed. Dhr. Bakker wijst ook op de grote veranderingen voor het personeel: b.v. het leren werken met nieuwe tablets waarin diensten, evaluatie van de rit en herinneringen etc zijn opgenomen. Ook de nieuwe 'Reisregie' is meer dan de oude Klantenservice: van reactief, er is iets aan de hand, naar pro-actief: De bussen worden 'datagestuurd' hoe vol is de bus, hoeveel extra instappers bij haltes worden verwacht obv ervaringscijfers, reservebussen staan klaar op vaste punten onderweg, de 20 nieuwe 'vervoersondersteuners' worden ingewerkt en zijn enthousiast, als verkeersregelaar, of om aansluitingen te regelen, als EHBO-er op te treden bij ongevallen of schade, of om passagiers of chauffeurs op te vangen etc. kortom voor het soepel laten verlopen van de dienstregeling. Op rustige momenten gaan zij zelf werk zoeken, bv reizigers informeren op knooppunten…
Uitbestede kleine bussen zullen rijden onder regie van Qbuzz, in Qbuzz-kleuren met dezelfde functionaliteit.

Dhr. Bakker antwoordt dhr Visser dat de bezetting realtime kan worden gemeten en worden gebruikt voor het voorspellen van het ritverloop.
Dhr. de Vos meldt een paar maal “vol” te hebben moeten betalen in de Zomerbroez’n-periode en in bezit van DVNN-korting. Dhr. Mol verklaart dat beide producten een afwijkende geldigheidsperiode hadden. Qbuzz kan bij een melding van de betreffende bus en tijd, uitlezen of de apparatuur goed ingesteld was. De gebruikte kaartsoort kan ook realtime worden uitgelezen, ook het gewicht van de bus.,
Dhr. Bakker bevestigt mvr. Dekker dat ook het uitvallen van bussen ‘realtime’ op DRIS-panelen kan worden getoond via de Reisregie.
Dhr. Heijne vraagt of het tankstation voor de 20 nieuwe H2-bussen aan de Peizerweg door Shell ook op ‘groene wijze’ zal worden bevoorraad vanuit Rheinland. Dhr. Mol antwoordt bevestigend. Een uitgebreidere uitleg van hoe dit is geregeld wordt als bijlage toegevoegd aan dit verslag. De 2 eerder geleverde H2-bussen blijven bij Akzo Delfzijl tanken.
Overzicht klantreacties:
Dhr. Visser merkt op dat de ‘bus vaker niet geweest’ is... Dhr. Bakker wijst op de drukke schoolstart begin september, als oorzaak, vooral op lijn 12 ging wat mis.
Dhr. Visser mist op bepaalde trajecten stukjes Wifi, bv in Qlink 6, wat is de oorzaak? Volgens dhr. Bakker komen er betere modems in de bussen, maar er zijn ook locaties waar internet erg zwak is.
Dhr. van der Veen vindt het aspect ‘kennis’ heel goed scoren.
Houding en rijgedrag chauffeurs scoort juist wat hoger: Werpen trainingen van chauffeurs vruchten af? Dhr. Bakker vindt dat moeilijk meetbaar. Het absolute aantal is klein, afgezet tegen het totaal aantal ritten dat wordt gereden. Qbuzz steekt veel energie in het voorkomen van klachten. Het brandstofgebruik kan overigens wel iets verklaren.

8. CP-Symposium “Ècht Openbaar Vervoer” op 27/9 in het gemeentehuis in Gieten:
Mvr. Dirks licht het initiatief van CP-Drenthe en de BOKD toe. Het gaat om de maatschappelijke meerwaarde van goed openbaar vervoer op het platteland: Echt OV, daar kom je verder mee” is het motto.
Discussies over ‘geld’ en ‘kosten’ vertroebelend die meerwaarde. Want hoe druk je de waarde van welzijn en leefbaarheid van het platteland uit in geld? Wat kost het als mensen wegtrekken en voorzieningen hun deuren moeten sluiten? Waar kan het CP terecht met dit verhaal? Niet bij de vervoerder, niet bij het OVB, wel bij de politiek en bij beleidsmakers?
De BOKD heeft over dit onderwerp een rapport gemaakt dat tijdens het symposium zal worden overhandigd aan de gedeputeerde Kees Bijl van Drenthe. Doel van het symposium is bewustwording, van het belang van een bereikbaar platteland.
Mvr. Lagro licht de programma-onderdelen toe: over verschillende vormen van kleinschalig OV, over gevolgen van vervoerarmoede voor b.v. werkzoekenden met een hele kleine actieradius en de afstand tot gezondheidszorg etc, verder een bijdrage van de Noordelijke Rekenkamer over het belang van KOV op het platteland, en een bijdrage van de BOKD over hun onderzoek. Deelnemers krijgen aan het eind een infomap met samenvattingen mee. Alle leden van het CP-Groningen zijn welkom, na aanmelding.

Dhr. Visser vindt het een prima initiatief om de maatschappelijke waarde van OV in beeld te laten brengen. Hij wijst ook op het sterke verband tussen b.v. culturele voorzieningen en monumenten op de WOZ-waarde van huizen. Het CP zou de universiteit kunnen vragen om ook onderzoek te doen of er verband bestaat tussen goed OV en de waarde van huizen…
Dhr. Mol stelt prijs op een uitnodiging aan het OVB. Dhr. Bonte is aangemeld à titre personnel.

9. Verslag van het CP-Groningen van 2 juli:
   Dhr. Visser mist zijn voorstel om te onderzoeken of QLiner 310 kan worden doorgetrokken naar de Eemshaven, en de afspraak dit te bespreken in het volgend overleg dienstregeling met het OVB in januari.
   Het verslag wordt aangevuld met het voorstel 310 Eemshaven en verder vastgesteld.

Sluiting plenaire vergadering

Bijlage bij a.p. 9, onderdeel H_2 -bussen: Het OVB geeft de volgende toelichting:

De aanbesteding van de levering van groene waterstof is afgerond met de gunning aan Shell. Belangrijke elementen in de aanbesteding waren de leveringszekerheid en betrouwbaarheid en de kwaliteit van de groene waterstof.

Groene waterstof
In de aanbesteding is de eis gesteld dat de alleen uit hernieuwbare bronnen mag zijn opgewekt. Shell gaat groene waterstof leveren die afkomstig is uit elektrolyse van groene stroom en die geproduceerd wordt bij Shell in Rheinland in Duitsland.

Transport
De waterstof wordt per tankwagen naar Groningen gebracht en via een aan de Peizerweg te bouwen tankstation in de bussen getankt. Shell heeft toegezegd het transport van de waterstof zo snel als mogelijk met waterstofvrachtwagens te gaan rijden, zolang dit nog niet mogelijk is wordt de CO2 van het vervoer volledig gecompenseerd. Dit gebeurt door te investeren in (inter)nationale (gecertificeerde) CO2-compensatieprojecten, die vaak betekenen dat er nieuw bos wordt aangeplant.